

הֵי שִׁירוֹתָא, לְאַנְהָרָא לִילְיָא, דְּהָא הַשְׁתָּא עֵידָן
רְעוּתָא אִיהוּ, לְאַנְהָרָא עִילָא וְתַתָּא.

פָּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה.
שִׁירְתָּא דָּא אֶתְעַר לָהּ שְׁלֹמָה מִלְבָּא, כַּד
אֶתְבְּנִי בֵּי מִקְדָּשָׁא, וְעִלְמִין כְּלָחוּ אֲשֶׁתְּלִימוֹ, עִילָא
וְתַתָּא בְּשִׁלְמוֹתָא חָדָא. וְאִף עַל גַּב דְּחִבְרִיָּא פְּלִינָן
בְּהַאי, (נ"א מְתֵי אֶתְמַר) אֲבָל שִׁירְתָּא דָּא לָא אֶתְמַר,
אֶלָּא בְּשִׁלְמוֹ, כַּד סִּיחָרָא אֶתְמַלְיָא בְּשִׁלְמוֹ, וְכִי
מִקְדָּשָׁא אֶתְבְּנִי כְּנוּנָא דְלַעִילָא בְּשַׁעְתָּא דְאֶתְבְּנִי
בֵּי מִקְדָּשָׁא לְתַתָּא, לָא הָוָה חֲדוּה קָמִיָּה קְדָשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, מִיּוֹמָא דְאֶתְבְּרִי עֲלֵמָא, כְּהָהוּא יוֹמָא.

מִשְׁכָּן דְּעַבְד מֹשֶׁה בְּמִדְבָּרָא, לְנַחְתָּא שְׂכִינְתָּא
לְאַרְעָא, כְּהָהוּא יוֹמָא מִשְׁכָּן אֶחָרָא
אֶתּוּקַם עֲמִיָּה לְעִילָא, כְּמָה דְאֻקְמוּה דְכִתִּיב, (שמות)

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

נֶאֱמַרָה אֶלָּא בְּשִׁלְמוֹת. כְּשֶׁהִלְבְּנָה
הַתְּמַלְאָה בְּשִׁלְמוֹת, וּבֵית הַמִּקְדָּשׁ נִבְנָה
כְּמוֹ שִׁלְמוֹתָא בְּשַׁעְתָּא שְׁנַבְנָה בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ לְמִטָּה, לֹא הִיָּתָה שְׂמֻחָה לְפָנֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיּוֹם שְׁנַבְרָא הָעוֹלָם
כְּמוֹ אוֹתוֹ הַיּוֹם.

הַמִּשְׁכָּן שֶׁעָשָׂה מֹשֶׁה בְּמִדְבָּר לְהוֹרִיד
שְׂכִינָה לְאַרְצָא, בְּאוֹתוֹ יוֹם הוּקַם מִשְׁכָּן
אֶחָר עִמּוֹ לְמַעְלָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרוּחָא שְׂכַתוּב

אֶתָּה תְּהִיָּה רֵאשִׁית לְהָאִיר הַלֵּילָה,
שְׁהִרֵי עֲבָשׁוּ עַת רְצוֹן הִיא לְהָאִיר מַעְלָה
וּמִטָּה.

פָּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, שִׁיר הַשִּׁירִים
אֲשֶׁר לְשִׁלְמָה. שִׁיר זֶה עוֹרַר אוֹתָהּ
שְׁלֹמָה הַמֶּלֶךְ בְּשִׁנְבְּנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ,
וְכָל הָעוֹלָמוֹת נִשְׁלְמוּ, מַעְלָה וּמִטָּה,
בְּשִׁלְמוֹת אַחַת. וְאִף עַל גַּב שְׁחִיבִים
הִלְקוּ בְּזֶה (מְתֵי נֶאֱמַר), אֲבָל שִׁירָה זֹו לֹא

(מ) הוֹקֵם הַמִּשְׁכָּן, הַמִּשְׁכָּן: מִשְׁכָּן אַחֲרָא דְאַתְקָם
 עֲמִיָּה, וְדָא מִשְׁכָּן דְנִעַר מִטְטֵרוֹן, וְלֹא יִתִּיר. בֵּית
 רֵאשׁוֹן כַּד אַתְבְּנִי, בֵּית רֵאשׁוֹן אַחֲרָא אַתְבְּנִי עֲמִיָּה,
 וְאַתְקִיָּים בְּעֵלְמִין כְּלָחוּ, וְאַנְהִיר (ד"א בְּעֵלְמָא וְאַנְהִיר) לְכָל
 עֵלְמִין, וְאַתְבְּסִם עֵלְמָא, וְאַתְפְּתַחוּ כָּל מִשְׁקוּפֵי
 עֵלְאִין לְאַנְהֲרָא, וְלֹא הָוָה חֲדוּה בְּכָל עֵלְמִין כִּי הָוָה
 יוֹמָא, כְּדִין פְּתַחוּ עֵלְאִי וְתַתְּאִי וְאָמְרוּ שִׁירְתָּא,
 וְהֵינֵנו שִׁיר הַשִּׁירִים. שִׁירְתָּא דְאֵינוֹן מְנַגְנִין דְמְנַגְנִין
 לְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא. (דף קמ"ג ע"ב).

דְּדוּד מְלָכָא אָמַר שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, שְׁלֵמָה מְלָכָא
 אָמַר שִׁיר הַשִּׁירִים, שִׁיר מְאֵינוֹן מְנַגְנִין. מָה
 בֵּין הָאִי לְהָאִי, דְהָא אֲשַׁתְּמַע דְכָלָא חַד. אֲלָא
 וְדָאִי כָלָא חַד, אֲבָל בְּיוֹמֵי דְדוּד מְלָכָא, לָא הָוּוּ
 כָּל אֵינוֹן מְנַגְנִין מִתְתַּקְנִין כְּדוּכְתִּיחוּ, לְנַגְנָא כְּדָקָא

לשון הקודש

עליונים ותחתונים ואמרו שירה, וזהו
 שיר השירים. שיר שאותם המנגנים
 שמנגנים לקדוש-ברוך-הוא.

דוד המלך אמר שיר המעלות. שלמה
 המלך אמר שיר השירים, שיר מאותם
 מנגנים. מה בין זה לזה, שהרי נשמע
 שהכל אחד? אלא ודאי שהכל אחר,
 אבל בימי דוד המלך לא היו כל אותם
 מנגנים מתקנים במקומם לנגן בראוי,

(שמות מ) הוקם המשכן. המשכן - משכן
 אחר שהוקם עמו, וזה משכן הנער
 מטטרו"ן, ולא יותר. כשנבנה בית
 ראשון, בית ראשון אחר נבנה עמו,
 והתקיים בכל העולמות והאיר (בעולם והאיר)
 לכל העולמות, והתבשם העולם,
 ונפתחו כל המשקופים העליונים
 להאיר, ולא הייתה שמחה בכל
 העולמות כמו אותו היום. אז פתחו

יֹאזֹת, וְכִי מִקְדָּשָׁא לֹא אֶתְבְּנִי, וּבְגִין כֶּךָ לֹא
אֶתְתַּקְּנוּ לְעִילָא בְּדוּכְתִּיּהוּ. דְּהָא כְּמָה דְּאִית
תְּקוּנֵי דְּמִשְׁמְרוֹת בְּאַרְעָא, אוּף הָכִי בְּרְקִיעָא,
וְקַיִמִין אֵלִין לְקַבֵּל אֵלִין.

וּבְיוֹמָא דְּאֶתְבְּנִי בִי מִקְדָּשָׁא, אֶתְתַּקְּנוּ כְּלָחוּ
בְּדוּכְתִּיּהוּ, וְשִׁרְגָא דְּלֹא נִהְרָא שְׂרִיאַת
לְאַנְהָרָא. וְשִׁירְתָּא דָּא אֶתְתַּקְּנַת לְגַבִּי מִלְכָּא
עֲלָאָה, מִלְכָּא דְּשִׁלְמָא דִּילִיָּה. וְתוֹשְׁבַתָּא דָּא אִיְהִי
מִעֲלִיָּא, מִכָּל תְּשֻׁבָתָן קְדָמָי. יוֹמָא דְּאֶתְגַּלִּי
תוֹשְׁבַתָּא דָּא (בְּעֲלָמָא) בְּאַרְעָא, הֵהוּא יוֹמָא אֲשֶׁתְּכַח
שְׁלִימוֹ בְּכֹלָא, וְעַל דָּא אִיְהוּ קְדָשׁ קְדָשִׁים.

בְּסִפְרָא דְּאָדָם קְדָמָאָה, הָוָה כְּתִיב בֵּיהּ. בְּיוֹמָא
דִּיתְקָם בִּי מִשְׁכָּנָא (ד"א דִּיתְבְּנִי בִי מִקְדָּשָׁא)

יִתְעָרוּן אֲבָתָן שִׁירְתָּא, עִילָא וְתִתָּא. וּבְגִין כֶּךָ
אֲשֶׁתְּכַנָּא שִׁין מֵאֲתוּנוֹן רַבְרָבָן. וְאֵלִין אֵינּוּן דְּקָא

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

היא מעלה מכל התשפחות הראשונות.
היום שֶׁהִתְגַּלְתָּה תְּשֻׁבַת זו (בעולם)
בְּאַרְצָא, בְּאוֹתוֹ יוֹם נִמְצְאָה שְׁלָמוֹת כֹּכַב,
וְלָכֵן הוּא קְדָשׁ קְדָשִׁים.

בְּסִפְרָא שֶׁל אָדָם הָרִאשׁוֹן הָיָה כְּתוּב בּוֹ,
בְּיוֹם שִׁיוּקָם הַמִּשְׁכָּן (שִׁכְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ)
יְעוּרְרוּ הָאֲבוֹת שִׁירָה מְעֵלָה וּמְטָה.
וּמִשׁוּם כֶּךָ מִצְאָנוּ שִׁין מֵאוֹתוֹת גְּדוּלוֹת.

ובית המקדש לא נבנה, ולכן לא
התתקנו למעלה במקומם. שְׁהָרִי כְּמוֹ
שִׁישׁ תְּקוּנֵי מִשְׁמְרוֹת בְּאַרְצָא, אוּף כֶּךָ
בְּרְקִיעָא, וְעוֹמְדִים אֵלָה בְּנִגְדָא אֵלָה.

וביום שֶׁנִּבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ נִתְקְנוּ כָלָם
בְּמִקְוָם, וְהִנֵּה שְׁלֹא מֵאִיר הִתְחִיל
לְהֵאִיר. וְשִׁירָה זו נִתְקְנָה לְמַלְךְ הָעֲלִיוֹן,
הַמֶּלֶךְ שֶׁהַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ. וְהִתְשַׁבַּח הוּא

אַתְּעָרוּ, לָא דַּאיִנוּן מִנְגָנָן, אֶלָּא דַּאיִנוּן מִתְעָרִי
 לְגַבֵּי עֵילָא. (ד"א ל"ג פּבֿיבֿול) שִׁיר דַּאיִנוּן שִׁירִין רַבְרָבָן,
 דְּמִכְּנָן עַל עֲלָמִין בְּלָהוּ.

וְתַנִּינָן, בְּהֵוֹא יוֹמָא קָם יַעֲקֹב שְׁלִימָא, וְעָאֵל
 בְּגֵנְתָא דְעֵדָן, בְּחִידוּ, עַל הַדּוֹכֵתִיָּה. פְּדִין
 גֵּנְתָא דְעֵדָן, שְׂאָרֵי לְנִנְנָא, וְכָל אֵינוּן בּוֹסְמִין
 דְּגֵנְתָא. מָאן גָּרִים שִׁירְתָּא דָּא, וּמָאן אָמַר לָהּ. תְּוִי
 אִימָא דָּא יַעֲקֹב, דְּאֶלְמָלָא אִיהוּ לָא עָאֵל בְּגֵנְתָא
 דְעֵדָן, לָא אָמַר גֵּנְתָא שִׁירְתָּא.

שִׁירְתָּא דָּא שִׁירְתָּא, דַּאִיהִי כְּלָלָא דְכָל אוֹרִייתָא.
 שִׁירְתָּא דְעֵלָאֵי וְתַתָּאֵי מִתְעָרִי לְגַבֵּיהּ.
 שִׁירְתָּא דַּאִיהִי כְּגוֹזָנָא דְעֵלְמָא דְלְעֵילָא, דַּאִיהוּ
 שִׁבְתַּת עֲלָאָה. שִׁירְתָּא דְשִׁמָּא קַדִּישָׁא עֲלָאָה,
 אַתְעֵפֶר בְּגִינִיָּה. וְעַל דָּא אִיהוּ קַדִּישׁ קַדְּשִׁים. מַאי

לשון הקודש

אותה? הוּוּ אומר, זֶה יַעֲקֹב, שְׂאֶלְמָלָא
 הוּוּ לֹא נִכְנַס לְגַן הָעֵדֶן, לֹא אָמַר הַגֵּן
 שִׁירָה.

שִׁירָה זֶה שִׁירָה, שְׁהִיא כְּלָל שֶׁל כָּל
 הַתּוֹרָה. שִׁירָה שְׁעֵלְיוֹנִים וְתַתְּוֹנִים
 מִתְעוֹרְרִים אֵלֶיהָ. שִׁירָה שְׁהִיא כְּמוֹ
 הָעוֹלָם שְׁלִמְעָלָה, שְׁהוּוּ שִׁבְתַּת הָעֵלְיוֹנָה.
 שִׁירָה שְׁהִישׁ הַקּוֹדֶשׁ הָעֵלְיוֹן מִתְעֵפֶר

וְאֶלָּה הֵם שְׁעוֹרְרוּ, לֹא שְׁהֵם מִנְגָנִים,
 אֶלָּא שְׁהֵם מִעוֹרְרִים אֵל מַעְלָה. (פּבֿיבֿול)
 שִׁיר שֶׁל אוֹתָם גְּדוּלוּיִם שְׁמִמָּנִים עַל כָּל
 הָעוֹלָמוֹת.

וְשִׁנִּינוּ, בְּאוֹתוֹ יוֹם עָמַד יַעֲקֹב הַשְּׁלָם
 וְנִכְנַס לְגַן עֵדֶן בְּשִׁמְחָה עַל מְקוֹמוֹ, וְאָז
 גַּן הָעֵדֶן הִתְחִיל לְנַגֵּן, וְכָל אוֹתָם בְּשָׂמִים
 שֶׁל הַגֵּן. מִי גָרַם שִׁירָה זֶה וּמִי אָמַר

טַעֲמָא. בְּגִין דְּכָל מְלוֹי בְּרַחֲמֵי וּבְחֻדָּה כְּלָא. (נדא)
 בְּגִין דְּכּוּס שֶׁל בְּרָכָה אֲתִיְהִיב בִּימִינָא, בִּינּוּ
 דְּאֲתִיְהִיב בִּימִינָא, בְּדִין כָּל חֵידוּ וְכָל רַחֲמֵי
 אֲשַׁתְּבַח. וּבְגִין כֶּךָ בְּרַחֲמֵי וּבְחֻדָּה כָּל מְלוֹי.

בְּזִמְנָא דְהָא יְמִינָא אֲתַתְּדָר לְאַחֲזָרָא, כְּמָה דְאֵתְ
אָמַר (איכה ב) הַשִּׁיב אַחֲזָר יְמִינִי, בְּדִין כּוּס
שֶׁל בְּרָכָה אֲתִיְהִיב בְּשִׂמְאַלָּא. בִּינּוּ דְאֲתִיְהִיב
בְּשִׂמְאַלָּא, שְׂרִיאוּ עֲלָי וְתַתָּאֵי לְמַפְתַּח עֲלִיה
קִינָה. וְמָאֵי קְאָמְרִי. אֵיכָה, אֵי כָה, אֵי כּוּס שֶׁל
בְּרָכָה, דְאֵתְר עֲלָאָה דְהָוִית יִתְבָּא בְּגִינָה אֲתִמְנַע
וְאֲתִנְרַע מְנָה בְּגִינִי כֶּךָ שִׁיר הַשִּׁירִים, דְהָוָה
מְסַטְרָא דִימִינָא, כָּל מְלוֹי רַחֲמֵי וְחֻדָּה. אֵיכָה,
דְחָסִיר יְמִינָא, וְאֲשַׁתְּבַח שְׂמַאֲלָא, כָּל מְלוֹי אֵינּוּן
קְנִטוּרִין וְקִינִין.

לשון הקודש

בְּשִׂמְאַל, מִתְחִילִים עֲלִינִים וְתַתְּוֹנִים
 לְפַתַּח עֲלִי קִינָה. וּמָה אוֹמְרִים? אֵיכָה.
 אֵי כָה. אֵי כּוּס שֶׁל בְּרָכָה, שְׂמֻקּוּם עֲלִינּוּ
 שְׁהִיְתָה יוֹשְׁבַת בְּתוֹכּוּ נִמְנַע וְנִנְרַע
 מִמְּנָה. מִשּׁוּם כֶּךָ שִׁיר הַשִּׁירִים, שְׁהִיְתָה
 מִצַּד הַיְמִינִי, כָּל דְּבָרֵי בְּאֵהְבָה וְשִׂמְחָה.
 אֵיכָה, שְׁחָסֵר הַיְמִינִי וְנִמְצָא הַשְּׂמַאֲלָא, כָּל
 דְּבָרֵי קְנִטוּרִים וְקִינּוֹת.

בְּשִׂבְלָהּ, וְלִבָּן הוּא קָדֵשׁ קָדָשִׁים. מָה
 הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁכָּל דְּבָרֵי בְּאֵהְבָה
 וְשִׂמְחָה הֵבֵל. (נדח) מִשּׁוּם שֶׁכּוּס שֶׁל
 בְּרָכָה נִתְּנָה בְּיְמִינֵי. בִּינּוּ שְׁנֵתְנַת בְּיְמִינֵי,
 אִזּוּ כָּל הַשְּׂמֻחָה וְכָל הַבְּאֵהְבָה נִמְצָאִים.
 וְלִבָּן כָּל דְּבָרֵי בְּאֵהְבָה וְשִׂמְחָה.

בְּזִמְנֵי שְׁהִיְמִין הוּא חוֹזֵר לְאַחֲזָרָא, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר הַשִּׁיב אַחֲזָר יְמִינִי, אִזּוּ כּוּס שֶׁל
 בְּרָכָה נִתְּנָה בְּשִׂמְאַל. בִּינּוּ שְׁנֵתְנָה

וְאִי תִימָא, הָא כָּל חִידוֹ, וְכָל חֶדְוָה, וְכָל שִׁיר,
 מִסְטָרָא דְשִׁמְאָלָא אִיהוּ, וְעַל דָּא דָּא לְוָאִי
 מִסְטָרָא דְשִׁמְאָלָא מְנַגְנִי שִׁירְתָּא. אֶלָּא, כָּל חִידוֹ
 דְּאִשְׁתַּכַּח מִסְטָרָא דְשִׁמְאָלָא, לָא אִשְׁתַּכַּח אֶלָּא
 בְּזַמְנָא דִּימִינָא אֲתַדְבֵּק בְּהַדִּיחָה. וּבְזַמְנָא דִּימִינָא
 אֲתַעַר וְאֲתַדְבֵּק בְּהַדִּיחָה, כְּדִין הַחֹזֵא חֶדְוָה מִימִינָא,
 אִיהוּ דְקָא אֲוִטִיב לְרַתְחָא, וְכַד רַתְחָא אִשְׁתַּכַּח,
 וְחֵדוֹ אִיהוּ מִסְטָרָא דִּימִינָא, כְּדִין חֶדְוָה שְׁלִימְתָּא
 אֲתִי מִהָאִי סְטָרָא. וְכַד יְמִינָא לָא אִשְׁתַּכַּח, רַתְחָא
 דְשִׁמְאָלָא נְפִישׁ, וְלֹא שְׂכִיךְ, וְלֹא אֲוִטִיב, וְלֹא חֵדִי.
 כְּדִין אִיכָּה, אִי כָּה. כּוּם שְׁל בְּרָכָה מָה תְּהֵא עָלֶיךָ,
 דְקָא יִתְבָּא בְּשִׁמְאָלָא, וְרַתְחָא נְפִישׁ, וְלֹא שְׂכִיךְ.
 וְדָא קְנִטוּרִין וְקִינִין מִתְעָרִין.

אַבְל שִׁיר הַשִּׁירִים, וְדָא כּוּם שְׁל בְּרָכָה דְאֲתִיְהִיב
 בִּימִינָא, וְאֲתַמְסַר בְּגִינְיָה, וְעַל דָּא כָּל רְחִימוֹ

לשון הקודש

הַיְמִין, אִז חֶדְוָה שְׁלֵמָה פְּאָה מִהַצֵּד הַזֶּה.
 וּכְשִׁימִין לֹא נִמְצָא, הַכַּעַם שְׁל הַשְּׂמָאל
 רַב, וְלֹא שׁוֹכֵךְ וְלֹא מִיטִיב וְלֹא מְשַׁמַּח,
 וְאִז אִיכָּה. אִי כָּה. כּוּם שְׁל בְּרָכָה מָה
 תְּהֵא עָלֶיךָ? שְׁחֵרֵי יוֹשְׁבֵת בְּשִׁמְאָל,
 וְהַכַּעַם רַב וְלֹא שׁוֹכֵךְ. וְדָא מִתְעָרְרִים
 קְנִטוּרִים וְקִינֹת.

אַבְל שִׁיר הַשִּׁירִים, וְדָא כּוּם שְׁל בְּרָכָה

וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי כָּל שְׂמֻחָה וְכָל חֶדְוָה
 וְכָל שִׁיר הוּא מִצֵּד הַשְּׂמָאל, וְלִבְנֵי הַלְוִיִּם
 מִצֵּד הַשְּׂמָאל מְנַגְנִים שִׁירָה. אֶלָּא כָּל
 שְׂמֻחָה שְׁנִמְצָאת מִצֵּד הַשְּׂמָאל, לֹא
 נִמְצָא אֶלָּא בְּזַמַּן שְׁהַיְמִין נִדְבֵּק עִמּוֹ.
 וּבְזַמַּן שְׁהַיְמִין מִתְעָרֵר וְנִדְבֵּק עִמּוֹ, אִז
 אוֹתָהּ חֶדְוָה מִימִין מִיטִיבָה אֶת הַכַּעַם.
 וּכְשֶׁהַכַּעַם שׁוֹכֵךְ וְהַשְּׂמֻחָה הִיא מִצֵּד

וְכָל חִידוֹ אֲשֶׁתְּכַח. וּבְגִין כֵּךְ כָּל מְלוֹי בְּרַחֲמוֹ
וּבְחֶדְוָה, וְלֹא אֲשֶׁתְּכַח בְּשָׂאֵר כָּל שִׁירֵי דְעֵלְמָא
הַבֵּי. וּבְגִין דָּא מִסְטָרָא דְאַבְהָן אֲתַעַר שִׁירְתָּא דָּא.

יּוֹמָא דְאַתְגְּלִי שִׁירְתָּא דָּא, הֵהוּא יּוֹמָא גַּחְתַּת
שְׂכִינְתָּא לְאַרְעָא, דְכְּתִיב, (מלכים א' ח) וְלֹא יִכְלוּ
הַפְּהָנִים לַעֲמֹד לְשָׁרֵת וְגו'. מָאֵי טַעְמָא. בְּגִין כִּי
מָלֵא כְבוֹד יְיָ אֶת בַּיִת יְיָ. בְּהַהוּא יּוֹמָא מִמָּשׁ,
אַתְגְּלִיָּאת תּוֹשְׁבַּחְתָּא (דף קמ"ד ע"א) דָּא, וְאַמְרָה שְׁלֹמֹה
בְּרוּחַ קִדְשָׁא.

תּוֹשְׁבַּחְתָּא דְשִׁירְתָּא דָּא, אִיהִי כְּלָלָא דְכָל
אֲזַרְיִיתָא. כְּלָלָא דְכָל עוֹבְדָא
דְּבְרָא שִׁית, כְּלָלָא דְרִזָּא דְאַבְהָן, כְּלָלָא דְגְלוּתָא
דְּמַצְרִים. וְכֵד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמַּצְרִים. וְתוֹשְׁבַּחְתָּא
דִּימָא. כְּלָלָא דְעֵשָׂר אַמִּירָן. וְקִיּוּמָא דְהַר סִינַי. וְכֵד

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

בית ה'. באותו יום ממש התגלתה
התשפחת הזאת, ואמר אותה שלמה
בְּרוּחַ הַקִּדְשׁ.

תְּשַׁבַּחַת הַשִּׁירָה הַזֹּאת הִיא כְּלָלָא שֶׁל כָּל
הַתּוֹרָה. הַכְּלָלָא שֶׁל כָּל מַעֲשֵׂה בְרָאשִׁית.
הַכְּלָלָא שֶׁל סוּד הָאֲבוֹת. הַכְּלָלָא שֶׁל גְּלוּת
מִצְרַיִם, וּבְשִׁינְאוֹ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם,
וְתְשַׁבַּחַת הַיָּם. הַכְּלָלָא שֶׁל יוֹד אַמִּירוֹת
וְקִיּוּם שֶׁל הַר סִינַי. וּבְשִׁהְלָבוֹ יִשְׂרָאֵל

שְׁנַתְנַת בְּיָמֵינוּ וְנִמְסַר בְּתוֹכוֹ, וְלָכֵן
נִמְצְאִים כָּל הָאֲהָבָה וְכָל הַשְּׂמֵחָה, וְלָכֵן
כָּל דְּבָרָיו בְּאֲהָבָה וְחֶדְוָה, וְלֹא נִמְצָא
בְּשָׂאֵר כָּל הַשִּׁירִים שֶׁל הָעוֹלָם כֵּךְ, וְלָכֵן
מִצַּד הָאֲבוֹת הַתְּעוֹרָרָה שִׁירָה זֹאת.

הַיּוֹם שֶׁהַתְּגִלְתָּה הַשִּׁירָה הַזֹּאת, בְּאוֹתוֹ
יּוֹם יָרְדָה שְׂכִינְתָּא לְאַרְצֵנוּ, שְׁפָתוֹב (מלכים א'
ח) וְלֹא יִכְלוּ הַפְּהָנִים לַעֲמֹד לְשָׁרֵת וְגו'.
מִהַ הַטַּעַם? מִשּׁוּם כִּי מָלֵא כְבוֹד ה' אֶת

אָזְלוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּרָא, עַד דְּעָאלוּ לְאַרְעָא, וְאַתְּבְּנִי
 בִּי מִקְדָּשָׁא. כְּלָלָא דְעֵטוּרָא דְשָׁמַא קְדִישָׁא עֲלָאָה,
 בְּרַחֲמֵינוּ וּבְחֶדְוָה. כְּלָלָא דְגִלוּתֵהוּן דְיִשְׂרָאֵל בְּיַמֵּי
 עַמְמֵיָא, וּפּוּרְקָנָא דְלֵהוּן. כְּלָלָא דְתַחֲתֵית הַמַּתִּים,
 עַד יּוֹמָא דְאִיהִי שַׁבַּת לַיִי. מָאִי דְהָוָה, וּמָאִי דְהָוִי,
 וּמָאִי דְזַמִּין לְמַהָוִי, לְבַתָּר בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה, כִּד יְהֵא
 שַׁבַּת לַיִי, כְּלָלָא אִיהוּ בְּשִׁיר הַשִּׁירִים.

וְעַל דָּא תַּנְיִנּוּ, כֹּל מָאן דְאַפִּיק פְּסוּקָא דְשִׁיר
 הַשִּׁירִים, וְאָמַר לִיה בְּבִי מִשְׁתַּיָּא. אֲוֵרִייתָא
 אִיהִי חֲגִירַת שָׁק, וְסִלְקָא לְגַבֵּי קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא,
 וְאָמְרָה קַמִּיהָ, עָבְדוּ לִי בְּנִידָא מְחוּדָא בְּבִי מִשְׁתַּיָּא.
 וְדָאִי אֲוֵרִייתָא סִלְקַת וְקָאמְרַת הָכִי, בְּגִין דָּא
 אֲעֲטְרִידָא לְנִטְרָא, וְלִסְלְקָא עֲטָרָא עַל רִישִׁיהָ דְדָבָר
 נֶשׁ, כֹּל מִלָּה וּמִלָּה דְשִׁיר הַשִּׁירִים.

לשון הקודש

וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ, כֹּל מִי שְׁמוּעִיא פְּסוּק שֶׁל
 שִׁיר הַשִּׁירִים וְאָמַר אוֹתוֹ בְּבֵית
 הַמִּשְׁתָּה, הַתּוֹרָה הַחֲגִירַת שָׁק, וְעוֹלָה
 לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְאָמְרַת לְפָנָיו: עֲשׂוּ
 אוֹתִי בְּנִידָא צְחוּק בְּבֵית הַמִּשְׁתָּה. וְדָאִי
 שְׁתוּרָה עוֹלָה וְאָמְרַת כֵּן. וְלִכֵּן צְרִידָא
 לְשִׁמּוֹר וְלִהְעֵלוֹת עֲטָרָה עַל רֹאשׁ הָאָדָם
 כֹּל דְּבָר וְדְבָר שֶׁל שִׁיר הַשִּׁירִים.

בְּמִדְבָּר, עַד שֶׁנִּכְנסוּ לְאַרְצָא וּנְבִנְהָ בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ. הַכְּלָל שֶׁל עֵטוּר הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ
 הָעֲלִיּוֹן בְּאַהֲבָה וְשִׂמְחָה. הַכְּלָל שֶׁל גִּלוּת
 יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעַמִּים וְהַנְּאֻלָּה שְׁלָהֶם.
 הַכְּלָל שֶׁל תַּחֲתֵית הַמַּתִּים, עַד לַיּוֹם שֶׁהוּא
 שַׁבַּת לַה'. מַה שְׁהִיָּה, וּמַה שְׁיִהְיֶה, וּמַה
 שְׁעָתִיד לִהְיוֹת אַחֵר הַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי,
 כְּשֶׁתִּהְיֶה שַׁבַּת לַה', הַכֹּל נִמְצָא בְּשִׁיר
 הַשִּׁירִים.

וְאִי תִימָא אַמַּאי אִיהִי בֵּין הַכְּתוּבִים, הֲכִי הוּא
וְדַאי, בְּגִין דְּאִיהוּ שִׁיר תּוֹשֵׁבְחָתָא דְכְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל, קָא מְתַעֲפָרָא לְעֵילָא. וּבְגִין כַּךְ, כָּל
תְּשֻׁבָתָן דְּעַלְמָא, לָא סְלֵקָא רְעוּתָא לְגַבֵּי קַדְיָשָׁא
כְּרִיד הוּא, כְּתוֹשֵׁבְחָתָא דָּא.

הֲכִי אוֹלִיפְנָא, שִׁיר, חַד. הַשִּׁירִים, תְּרִין. אֲשֶׁר, הָא
תָּלַת. וְרִזָּא דָּא, דְּאֶתְיָהִיב פּוֹם שֶׁל בְּרָכָה
וְאֶתְנַטִּיל בֵּין יְמִינָא וּשְׂמָאלָא. וְכֹלָא אֶתְעַר לְגַבֵּי
מְלָכָא דְשַׁלְמָא דִּילִיה. וּבְהַאי אֶסְתַּלֵּק רְעוּתָא
לְעֵילָא לְעֵילָא בְּרִזָּא דְאִין סוּף. רְתִיכָא קַדִּישָׁא
הָכָא אֶשְׁתַּכַּח. דְּהָא אַבְתָּן אֵינּוֹן רְתִיכָא, דְּוֹד מְלָכָא
אֶתְחַבֵּר עִמָּהוֹן, אֵינּוֹן אַרְבַּע רְזָא דְרְתִיכָא קַדִּישָׁא
עֲלָאָה. וּבְגִין כַּךְ, אַרְבַּע תֵּיבִין בְּהַאי קָרָא קַדְמָאָה,
רְזָא דְרְתִיכָא קַדִּישָׁא שְׁלִימָתָא.

לשון הקודש

ושמאל. והכל מתעורר למלך שהשלוש
שלו. וכוונה עולה רצון למעלה למעלה
בסוד האין סוף. כאן נמצאת מרפכה
קדושה, שהרי האבות הם המרפכה,
ודוד המלך מתחבר עמם, והם ארבעה,
סוד המרפכה הקדושה העליונה (תקומה
בינה תפארת ומלכות, או חסד גבורה תפארת ומלכות). ולכן
ארבע תבות בפסוק הראשון הזה, סוד
המרפכה הקדושה השלמה.

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה הוּא בֵּין הַכְּתוּבִים? –
כַּךְ זֶה וְדַאי, מִשּׁוּם שֶׁהוּא שִׁיר
תְּשֻׁבְחָתָהּ שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
שְׂמֵתְעַפָּרַת לְמַעְלָה. וְלִכְּן כָּל הַתְּשֻׁבָּחוֹת
שְׁבַעוּלִים לֹא מַעֲלוֹת רְצוֹן
לְקַדוֹשׁ-כְּרוֹד-הוּא כְּמוֹ הַתְּשֻׁבָּחַת
הַזֹּאת.

כַּךְ לְמַדְנּוּ: שִׁיר – אַחַד. הַשִּׁירִים –
שְׁנַיִם. אֲשֶׁר – תְּרֵי שְׁלֹשֶׁת. וְסוּד זֶה –
שְׁנַתְנָה פּוֹם שֶׁל בְּרָכָה וְנִשְׁלַת בֵּין יְמִין

תוֹ רָזָא דָּא, שִׁיר: דָּא רָזָא דְדוּד מְלָכָא, דְּאִיהוּ
 רָזָא לְסִלְקָא בְּשִׁיר. הַשִּׁירִים: אֵלִין אַבְתָּן, רָזָא
 דְּמִמֶּנּוּ רַבְרָבָן, רְתִיבָא שְׁלִימָתָא בְּדָקָא יָאוּת. אֲשֶׁר
 לְשִׁלְמָה: רָזָא מָאן דְּרָכִיב עַל רְתִיבָא שְׁלִימָתָא דָּא.

וּבְהַאי קָרָא אֲשַׁתְּבַח שְׁלִימוֹ דְרָזָא, מִן הָעוֹלָם
 וְעַד הָעוֹלָם, רָזָא דְכָל מְהִימְנוּתָא. וְכִלְיָא
 אִיהוּ רְתִיבָא שְׁלִימָתָא לְמָאן דְּיָדִיעַ, וְלְמָאן דְּלֹא
 אֲתִידַע, וְלִית מָאן דְּקָאִים לְמַנְדַּע בֵּיהּ. וְעַל דָּא
 אֲתַמַּר הַאי קָרָא בְּאַרְבַּע תִּיבִין, רָזָא דְרְתִיבָא
 שְׁלִימָתָא מִכָּל סְטָרִין. מִכָּאן וְהִלְאָה, רָזָא
 לְתַפְיִמִין אֲתַמְסַר.

וְתוֹ אִית בֵּיהּ רָזָא פְּנִימָא, דְּתַנִּינָן, מָאן דְּתַמִּי
 עֲנָבִין בְּחִלְמִיהּ, אִי חִינְרִין אֵינּוּן טָבִין.
 אוֹכְמִין, בּוֹמְנָן טָבִין, דְּלֹא בּוֹמְנָן צְרִיכִין רְחִמִי. מָאן

לשון הקודש

הָאֲמוּנָה. וְהַכֵּל הוּא מְרַכְבָּה שְׁלָמָה לְמִי
 שְׂיֹדַע וְלְמִי שְׁלֹא נֹדַע, וְאִין מִי שְׁעוּמַד
 לְדַעַת בּוּ. וְלִכְּנָן נְאֻמַר הַפְּסוּק הַזֶּה
 בְּאַרְבַּע תִּבּוֹת, סוּד הַמְרַכְבָּה הַשְּׁלָמָה
 מִכָּל הַצְּדָדִים. מִכָּאן וְהִלְאָה נְמַסַּר הַסּוּד
 לְחֻקִּים.

וְעוֹד יֵשׁ בּוֹ סוּד פְּנִימִי, שְׁשֻׁנִינוּ, מִי
 שְׂרֹאָה עֲנָבִים בְּחִלּוֹם, אִם לְבָנִים – הֵם

עוֹד סוּד זֶה, שִׁיר – זֶה סוּד שֶׁל דוּד
 הַמְּלֶכֶךְ, שֶׁהוּא סוּד לַעֲלוֹת בְּשִׁיר.
 הַשִּׁירִים – אֵלוּ הָאֲבוֹת, סוּד הַמִּמְנִים
 הַגְּדוֹלִים, מְרַכְבָּה שְׁלָמָה פְּרָאוּי, אֲשֶׁר
 לְשִׁלְמָה – סוּד מִי שְׂרוּכָב עַל הַמְרַכְבָּה
 הַשְּׁלָמָה הַזֶּה.

וּבַפְּסוּק הַזֶּה נִמְצְאוּת שְׁלָמוֹת שֶׁל הַסּוּד
 מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, הַסּוּד שֶׁל כָּל

שָׁנָא חַיִּוְרֵי, וּמֵאֵי שָׁנָא אוֹכְמֵי, וּמֵאֵי שָׁנָא בּוֹמְנָן,
וּמֵאֵי שָׁנָא דְלֹא בּוֹמְנָן. וְתוּ, תַּנְיֵנָן אַכְלָן לְאֵינוּן
אוֹכְמֵי, מוֹבְטַח לִיהּ דְהוּא בֶן עֲלָמָא דְאֵתֵי, אִמֵּאֵי.

אֵלָּא תַּנְיֵנָן, אֵילָנָא דְחָב בֵּיהּ אָדָם קַדְמָאָה, עֲנָבִין
הוּוּ, וּבְכַתִּיב, (דברים לב) עֲנַבְמוּ עֲנַבֵי רוּשׁ. וְאֵלִין
אֵינוּן עֲנָבִין אוֹכְמֵין, בְּנִין דְאֵית עֲנָבִין אוֹכְמֵין, וְאֵית
עֲנָבִין חַיִּוְרֵין. חַיִּוְרֵין טָבִין, דְהָא מְסַטְר דְחַיֵי אֵינוּן.
אוֹכְמֵין צְרִיכִין רַחֲמֵי, דְהָא מְסַטְרָא דְמוֹתָא אֵינוּן.
בּוֹמְנָן טָבִין, מָאֵי טַעְמָא. בְּנִין דְבוֹמְנָא דְחַיִּוְרֵי
שְׁלֵטָן, כֹּלָא אֲתַבְּסָם, דְהָא בְהַתּוּא זְמָנָא כֹּלָא
אֲצַטְרִיד לְתַקּוּנָא, וְכֹלָא אִיהוּ שְׁפִיר, וְכֹלָא תַקּוּנָא
חָדָא, אוֹכְמָא וְחַיִּוְרָא. וּבוֹמְנָא דְחַיִּוְרֵי לָא שְׁלֵטָן,
וְאוֹכְמֵי אֲתַחֲזוּן, לְמֵינַדַּע דְהָא בְּדִינָא דְמוֹתָא סְלִיק,
וְאֲצַטְרִיד רַחֲמֵי, דְהָא אֵילָנָא דְחָב בֵּיהּ אָדָם

לשון הקודש

שְׁחָרִים, מְשוּם שְׁנַשׁ עֲנָבִים שְׁחָרִים וְיֵשׁ
עֲנָבִים לְבָנִים. הַלְבָנִים טוֹבִים, שְׁחָרֵי הֵם
מִצַּד הַחַיִּים. שְׁחָרִים צְרִיכִים רַחֲמִים,
שְׁחָרֵי הֵם מִצַּד הַמּוֹת. בּוֹמְנָם טוֹבִים,
מָה הַטַּעַם? מְשוּם שְׁבוֹזֵן שְׁהַלְבָנִים
שׁוֹלְטִים, הַכֹּל מִתְבַּשֵּׂם, שְׁחָרֵי בְּאוֹתוֹ
זְמַן הַכֹּל צְרִיד תַקּוּן, וְהַכֹּל הוּא יָפָה,
וְהַכֹּל תַקּוּן אַחַד, שְׁחָר וְלָבָן. וּבוֹמְנָן
שְׁהַלְבָנִים לָא שׁוֹלְטִים וְנִרְאִים שְׁחָרִים,

טוֹבִים. אִם שְׁחָרִים - בּוֹמְנָם טוֹבִים,
שְׁלֹא בּוֹמְנָם צְרִיכִים רַחֲמִים. מָה שׁוֹנָה
בְּלָבָנִים, וּמָה שׁוֹנָה שְׁחָרִים, וּמָה שׁוֹנָה
בּוֹמְנָם, וּמָה שׁוֹנָה שְׁלֹא בּוֹמְנָם? וְעוֹד
שְׁנִינוּ, אַכְל אֵת אוֹתָם שְׁחָרִים - מְבַטַּח
לוֹ שְׁהוּא בֶן הָעוֹלָם הַבָּא. לְמָה?

אֵלָּא שְׁנִינוּ, הָעֵץ שְׁחָטָא בּוֹ אָדָם
הִרְאֵשׁוּן, עֲנָבִים הִנֵּה, שְׁכַתּוּב (דברים לב)
עֲנַבְמוּ עֲנַבֵי רוּשׁ, וְאֵלָּה הֵם עֲנָבִים

קְדָמָא, וְגָרִים מוֹתָא לִיהּ וְלְכָל עֲלָמָא חָמָא.
 חָבָא אֵית לְאַסְתְּכְּלָא, וְאִי לָאו דְכֹר חָבָא, לָא
 אִימָא. תְּנִינְ דְעֲלָמָא דָא, אִיהוּ כְּגִוּוֹנָא
 דְעֲלָמָא דְלְעִילָא, וְעֲלָמָא דְלְעִילָא כָּל מַה דְהוּא
 בְּהַאי עֲלָמָא, חָכִי אִיהוּ לְעִילָא, אִי נַחֲשׁ גָרִים
 מוֹתָא לְאָדָם לְתַתָּא, לְעִילָא אִמָּאִי. (דף קמ"ד ע"ב) אִי
 תִימָא, (עוד) לְאַתְתָּא, (ס"א לְתַתָּא) דְבְגִין נַחֲשׁ אַגְרַע
 נְהוֹרָא, דְהָא סִיחָרָא גֵרַע נְהוֹרָא לְזַמְנִין, וְכִתְהוּא
 זַמְנָא אִיהוּ מִיתַת. דְכּוֹרָא אִמָּאִי. דְאִי נִימָא
 דְסִיחָרָא בְעֵטְיוּ דְהַאי נַחֲשׁ מִיתַת, בְּגִרְעוּ דְנְהוֹרָא.
 הָא תְּנִינְ, דְלָא בְגִין נַחֲשׁ הוּא. אֵלָא דְאִמְרָה
 סִיחָרָא קָמִי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא וְכוּ', הָא לָא הוּא
 בְגִין נַחֲשׁ. וְאִי תִימָא דְבַעֲלָה חָכִי הוּא, חָס וְשָׁלוֹם
 דְגִרְעוּ הַיּוֹ לְעִילָא.

לשון הקודש

לְאִשָּׁה (לְמִשְׁחָה), שְׂבַגְלָל הַנְּחָשׁ נִגְרַע הָאוּר,
 שְׁחָרִי לְפַעְמִים הַלְבָנָה גּוֹרַעַת אוֹרָה
 וּבְאוֹתוֹ זְמַן הִיא מַתָּה, הַזְכֵּר לְמַה?
 שָׂאֵם נֹאמֵר שְׁהַלְבָנָה מַתָּה בְעֵטְיוּ שֶׁל
 נַחֲשׁ בְגִרְעֵת הָאוּר, הָרִי שְׁנִינּוּ שְׂזֵה לֹא
 הִיָּה מִשּׁוֹם הַנְּחָשׁ, אֵלָא שְׂאִמְרָה הַלְבָנָה
 לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכוּ'. הָרִי לֹא
 מִשּׁוֹם הַנְּחָשׁ זֶה הִיָּה. וְאִם תֹּאמֵר
 שְׂבַעֲלָה כֶּף הוּא – חָס וְחִלְיָה שְׁגִרְעוֹת
 הִיָּתָה לְמַעֲלָה.

יֵשׁ לְדַעַת שְׁחָרִי בְּדִין הַמּוֹת עוֹלָה,
 וְצִרִיךְ רַחֲמִים, שְׁחָרִי הַעֵץ שָׁבוּ חָטָא
 אָדָם הָרָאשׁוֹן וְגָרַם מוֹת לוֹ וְלְכָל הָעוֹלָם
 הוּא רָאָה.

כָּאֵן יֵשׁ לְהַתְּבַוְּנָה, וְאִם מוֹרִי לֹא כָּאֵן –
 לֹא אִמְרָה. שְׁנִינּוּ שְׁהָעוֹלָם הָזֶה הוּא כְּמוֹ
 הָעוֹלָם שְׂלֻמְעָלָה, וְהָעוֹלָם שְׂלֻמְעָלָה –
 כָּל מַה שְׁיִשְׁנּוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כֶּף זֶה
 לְמַעֲלָה. אִם הַנְּחָשׁ גָּרַם מוֹת לְאָדָם
 לְמִשְׁחָה, אִזּוֹ לְמַה לְמַעֲלָה? אִם תֹּאמֵר (עוד)

אֵלֶּא כָּל דָּא סְתָרֵי אֹרֵייתָא, וְנַחֲשׁ בְּכֻלָּא אֲתַקִּין
 גְּרִיעוּ. תָּא חֲזִי וְחָבִי אֹלִיפְנָא, כָּל מָה
 דְּעָבַד קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֵילָא וְתַתָּא, כֻּלָּא בְּרֹא
 דְּדָבָר וְנוֹקְפָא אִיחוּ, וְכַמְּה דְּרַגְיִן אֵינּוֹן לְעֵילָא,
 מְשַׁנְיִין אֵלִין מֵאֵלִין. וּמְדַרְגָּא עַד דְּרַגָּא רֹא
 דְּאָדָם, וְאֵינּוֹן דְּרַגְיִן דְּאֵינּוֹן זִינָא חָדָא, עָבַד לֹון
 קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּינִקְנָא דְּחַד גּוֹפָא, עַד דְּסִלְקִין
 בְּרֹא דְּאָדָם.

וְתַנְיִנָן, בְּיוֹמָא תַנְיִנָא דְּעוֹבְדָא דְּבְרָאשִׁית,
 דְּאֲתַבְרִי בֵיה גִּיהֶנֶם, אֲתַעְבִּיד חַד גּוֹפָא
 בְּרֹא דְּאָדָם, וְאֵינּוֹן שְׂיִפִין מְמַנָן דְּמִתְקַרְבִין
 לְאֵשָׁא, וּמִתִּין וּמְחַדְרִין בְּמִלְקַדְמִין. וְדָא בְּגִין דְּאֵינּוֹן
 אֲתַקְרִיבוּ לְגַבֵּי הָאֵי חוּיָא, וְאִיחוּ אָדָם קְדַמָּא
 דְּאֲתַפְתָּא גּוֹ מְשַׁכְּנָא בְּהָאֵי חוּיָא, וְעַל דָּא מִית,
 וְחוּיָא גְרִים לִיה מוֹתָא דְּאִיחוּ קָרִיב לִיה.

 לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

עד שעולים בסוד של אדם.
 וְשַׁנְיִנָנָה, בַּיּוֹם הַשְּׁנִי שֶׁל מַעֲשֵׂה
 בְּרָאשִׁית, שָׁבוּ נִבְרָא גִיהֶנֶם, נַעֲשֶׂה גּוֹף
 אֶחָד בְּסוּד שֶׁל אָדָם, וְהֵם אֵיבָרִים
 מְמַנִּים שְׂמֵתִקְרָבִים לְאֵשׁ וּמִתִּים,
 וְחוּזְרִים בְּמַקְרָם. וְזֶה מְשׁוּם שֶׁהֵם
 הִתְקַרְבוּ לְנַחֲשׁ הַזֶּה, וְהוּא אָדָם הִרְאִישׁוֹן
 שֶׁהִתַּפְתָּה לְתוֹךְ הַמְשַׁכְּנָן בְּנַחֲשׁ הַזֶּה

אֵלֶּא כָּל זֶה סְתָרֵי תוֹרָה, וְהַנְּחָשׁ תַּקֵּן
 בְּכָל גְּרִיעוֹת. בֹּא וּרְאֵה, וְכֹךְ לְמַדְנִי, כָּל
 מָה שֶׁעָשָׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַעַלָּה
 וּלְמַטָּה, הַכֹּל הוּא בְּסוּד שֶׁל זָכָר וּנְקֵבָה,
 וְכַמְּה דְּרַגּוֹת הֵן לְמַעַלָּה מְשַׁנּוֹת אֵלִין
 מֵאֵלִין. וּמְדַרְגָּה עַד דְּרַגָּה סוּד שֶׁל אָדָם,
 וְאוֹתָן דְּרַגּוֹת שֶׁהֵן מִיֵּן אֶחָד, עָשָׂה אוֹתָן
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דִּיּוֹקֵן שֶׁל גּוֹף אֶחָד,

וּבְכָל אֶתֶר אָדָם דְּכֵר וְנוֹקְבָא אִיהוּ, אֲבָל אָדָם
 דְּאִיהוּ קַדִּישָׁא עֲלָאָה, אִיהוּ שְׁלֵמָא עַל
 פְּלָא, דָּא יְהִיב מְזוּנָא וְחֵיין לְכֵלָא. וְעַם כָּל דָּא
 בְּכֵלָא מְנַע נְהוּרָא הָאֵי חוּיָא תְּקִיפָא. כִּד מְסֵאִיב
 מִשְׁכְּנָא נּוֹקְבָא דִּיהוּיָא אָדָם כִּדְקֵאמֵר מִיתַת,
 וְדְכוּרָא מִית, וְסִלְקִין כְּמִלְקֵדְמִין. וְעַל דָּא כֵלָא
 כְּגוּוּנָא דְלַעִילָא.

אֲבָל אֵינּוּן עֲנָבִין אוֹכְמִין, מוּבְטַח לִיה דְּהוּא בֶן
 עֲלָמָא דְאֶתִי, בְּגוּן דְּשִׁיעִי, וְשְׁלִיט עַל הַהוּא
 אֶתֶר, (נ"א וְאֵעֵבֵר) וְאֶתְנַבֵּר עָלֶיהָ, וְאֶדְק לִיה, כְּמָה
 דְּאֶת אֶמֶר (דְּנִיאל ז') אֲבָלָא וּמְדַקָּא. כִּיּוֹן דְּאֵעֵבֵר הַהוּא
 קְלִיפָה תְּקִיפָא, הָא אֶתְקַרְב לְגַבִּי עֲלָמָא דְאֶתִי,
 וְלִית מָאן דְּמַחֵי בִידֵיהָ. וְעַל דָּא, מָאן דְּחַמֵּי
 בְּחֵלְמִיה דְּאֵינּוּן עֲנָבִין אוֹכְמִין אֲבָל וּמְהִדֵּק מוּבְטַח
 לִיה וְכו'.

לשון הקודש

וְלָכֵן הַכֵּל כְּמוֹ שְׁלֵמָעֵלָה.
 אֲבָל אוֹתָם עֲנָבִים שְׁחָרִים - מְבַטֵּחַ לוֹ
 שֶׁהוּא בֶן הָעוֹלָם הַבָּא, מְשׁוּם שֶׁהַשְּׂמִיד
 וְשֵׁלֵט עַל אוֹתוֹ מְקוּם, (וְהַעֲבֵר) וְהַתְנַבֵּר
 עָלָיו וְשָׂחַק אוֹתוֹ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דְּנִיאל ז')
 אֲבָלָה וְשָׂחָקָה. כִּיּוֹן שֶׁהָעֲבָרָה אוֹתָהּ
 קִלְפָה קָשָׁה, הָרִי קָרֵב לְעוֹלָם הַבָּא וְאִין
 מִי שִׂמְחָה בְּיָדוֹ. וְלָכֵן מִי שְׂרוּזָה

וְלָכֵן מַת, וְהַנְּחָשׁ גָּרַם לוֹ מָוֶת שֶׁהוּא
 הַתְּקָרֵב אֵלָיו.
 וּבְכָל מְקוֹם אָדָם הוּא זָכָר וְנִקְבָּה, אֲבָל
 אָדָם שֶׁהוּא קָדוֹשׁ עֲלִיוֹן, הוּא שׁוֹלֵט עַל
 הַכֵּל, זֶה הַנּוֹתֵן מְזוּן וְחַיִּים לְכָל. וְלָכֵן
 בְּכָל מְנַע אֹר הַנְּחָשׁ הַקָּשָׁה. כְּשִׂמְמָא
 אֶת הַמְשַׁבֵּן, נִקְבְּתוּ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם מִתָּה
 כְּמוֹ שֶׁאֶמֶר, וְהַזָּכָר מַת, וְעָלוּ כְּמִקְדָּם.

בְּגוֹזָנָא דָּא, לֹא הָיִי שִׁיר בְּבֵיתָא דְדָוִד, עַד
דְּאִתְעַבְרוּ אֵינּוֹן עֲנָבִין אוֹכְמִין, וְשִׁלְטָא
עַלֵייהוּ, וּבְדִין אִתְמַר שִׁיר הַשִּׁירִים, כְּמָה
דְּאִתְמַר. וְאַפִּילוּ בְּאַתָּר דָּא אִקְרִי עֲנָבִים, כְּמָה
דְּאֵת אָמַר (הושע ט) כְּעֲנָבִים בַּמִּדְבָּר וְגו', וְאַלִין
אֵינּוֹן עֲנָבִים חֲזוּרִין.

שִׁירְתָּא דָּא אִיהִי מְעֵלְיָא עַל כָּל שְׂאֵר שִׁירֵין
דְּקִדְמָאִי. כָּל שִׁירֵין דְּקִדְמָאִי אָמְרוּ, לֹא
סְלִיקוּ אֲלָא גוּ שִׁירֵין דְּמִלְאָכִי עֲלָאִי אָמְרִי. וְאַף
עַל גַּב דְּהָא אוֹקְמוּהָ, אַבְל כְּתִיב שִׁיר הַמַּעֲלוֹת
לְדָוִד, שִׁיר הַמַּעֲלוֹת שִׁיר דְּמִלְאָכִי עֲלָאִי אָמְרִי.
דְּאֵינּוֹן מַעֲלוֹת וְדַרְגָּוִן. אָמְרִי לְמֵאן. לְדָוִד. לְבִקְשָׁא
טְרַפָּא וּמְזוּנָא מִנֵּיהָ.

לשון הקודש

השירים של הראשונים. כל השירים שהראשונים אמרו, לא עלו אלא תוך השירים שהמלאכים העליונים אמרו. ואף על גב שהרי פרשה, אבל כתיב שיר המעלות לדוד. שיר המעלות – שיר שהמלאכים העליונים אמרו, שהם מעלות ודרגות. למי אמורים? לדוד. לבקש טרף ומזון ממנו.

בחלומי אותם ענבים שחרים אוכל ומתדבק, מבטח לו וכו'.

כמו כן לא היה שיר בבית דוד עד שהעברו אותם ענבים שחרים ושלט עליהם, ואז נאמר שיר השירים כמו שנתבאר. ואפלו במקום זה נקרא ענבים, כמו שנאמר (הושע ט) כענבים במדבר וגו', ואלה הם ענבים לבנים. שירה זו היא מעלה על כל שאר

תוֹ שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, בְּמָה דַּאתְּ אָמַר (תהלים מו) עַל
עֲלָמוֹת שִׁיר. (שיר השירים א) עַל בֵּן עֲלָמוֹת אֶהְבוּךָ.
לְדוֹד, בְּגִין דְּדוֹד מְלָכָא עֲלָאָה, דַּאִיהוּ מְשַׁבַּח תְּדִיר
לְמֶלְכָא עֲלָאָה.

בֵּינָן דַּאתָּא שְׁלֵמָה מְלָכָא, אָמַר שִׁיר דַּאִיהוּ עֲלָאָה
לְעֵילָא. דְּרַבְרַבִּי עֲלָמָא עֲלָאִין, קְאָמְרִי לְגַבִּי
מְלָכָא עֲלָאָה, דְּשְׁלָמָא כֻּלָּא דִּילִיָּה. כְּלָחוּ דַּאֲמְרִי
שִׁירְתָּא, לָא סְלִיקוּ בְּהֵיא שִׁירְתָּא לֹזְמַר, אֶלָּא
הֵיא שִׁירְתָּא דְּמֶלְכָא עֲלָאִי קְאָמְרִי. בַּר שְׁלֵמָה
מְלָכָא, דְּסְלִיק בְּהֵיא שִׁירְתָּא לְמָה דְּרַבְרַבִּין
עֲלָאִין עַמּוּדֵי עֲלָמָא קְאָמְרִי. כָּל בְּנֵי עֲלָמָא
בְּרַתִּיבִין תִּתְּאִין, שְׁלֵמָה מְלָכָא בְּרַתִּיבִין עֲלָאִין.

וְאִי תִימָא, מִשָּׁה דְּסְלִיק בְּדַרְגָּא דְּנְבוּאָה וּבְחֻבּוֹ
לְגַבִּי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל כָּל בְּנֵי עֲלָמָא,

לשון הקודש

כְּלוּ שְׁלוֹ. כָּל הָאוֹמְרִים שִׁירָה לֹא עוֹלִים
בְּשִׁירָה זֶה לֹזְמַר, אֶלָּא אוֹתָהּ שִׁירָה
שְׁאוֹמְרִים מְלָאכֵי הַשֶּׁרֶת. פְּרֻט לְמַלְךְ
שְׁלֵמָה שְׁעֵלָה בְּשִׁירָה הֵיא לְמָה
שְׁגֹדוֹלִים עֲלִיוֹנִים עַמּוּדֵי עוֹלָם אוֹמְרִים.
כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם בְּמַרְכָּבוֹת תַּחְתּוֹנוֹת,
וּשְׁלֵמָה הַמְּלָךְ בְּמַרְכָּבוֹת עֲלִיוֹנוֹת.
וְאִם תֹּאמַר, מִשָּׁה, שְׁעֵלָה בְּדַרְגָּת

עוֹד שִׁיר הַמַּעֲלוֹת - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים
מו) עַל עֲלָמוֹת שִׁיר. (שיר א) עַל בֵּן עֲלָמוֹת
אֶהְבוּךָ. לְדוֹד - בְּשִׁבִיל דְּדוֹד הַמְּלָךְ
הָעֲלִיּוֹן שֶׁמְשַׁבַּח תְּמִיד אֶת הַמְּלָךְ
הָעֲלִיּוֹן.

בֵּינָן שְׁבָא שְׁלֵמָה הַמְּלָךְ, אָמַר שִׁיר
שְׁהוּא עֲלִיּוֹן לְמַעְלָה, שְׁגֹדוֹלֵי עוֹלָם
עֲלִיוֹנִים אוֹמְרִים לְמַלְךְ הָעֲלִיּוֹן שֶׁהַשְּׁלוֹם